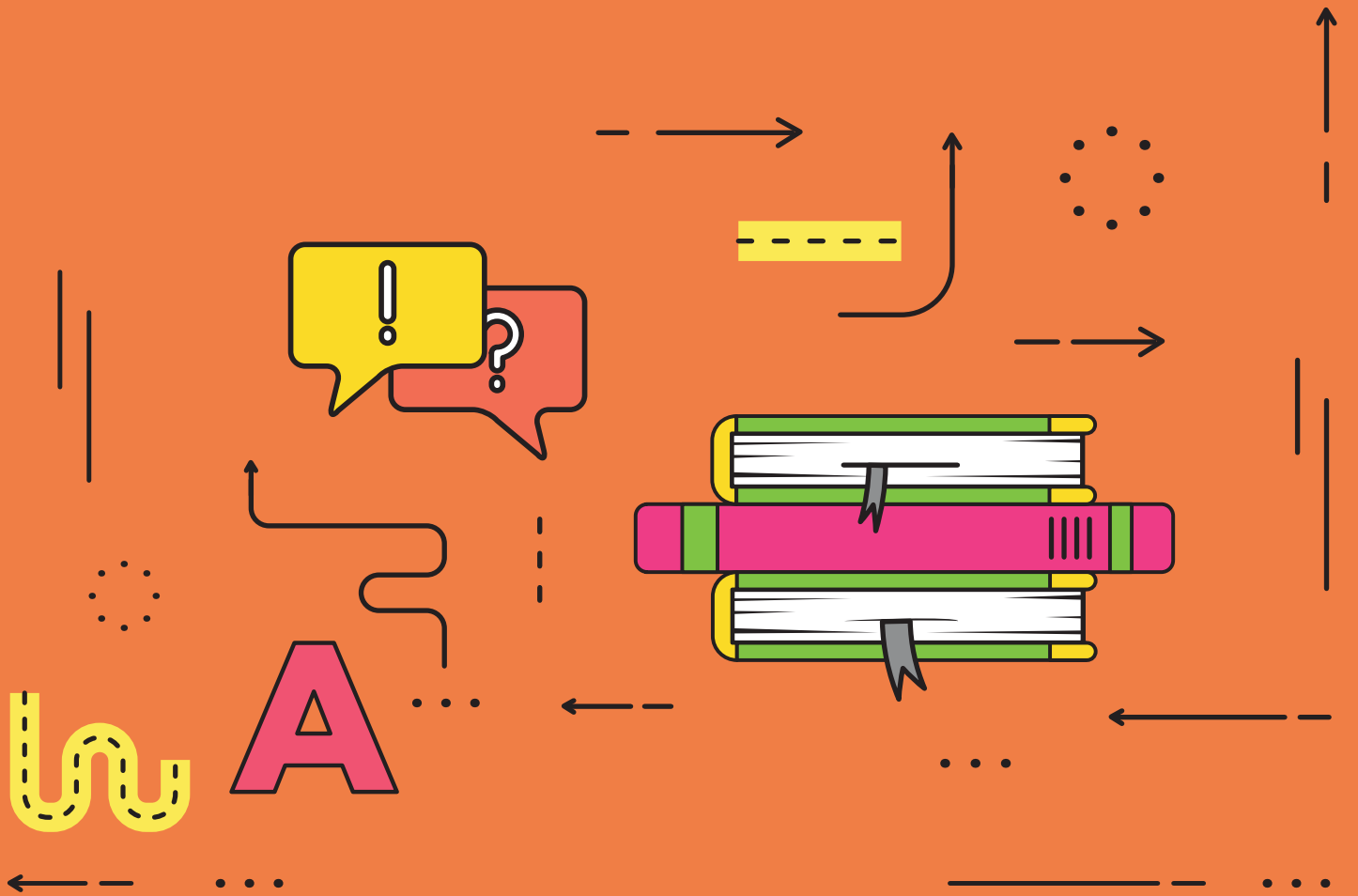

8.
SINIF

TÜRKÇE

KONU ANLATIMI

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM 12 - 21
(Gerçek Anlam, Mecaz Anlam, Çok Anlamlılık)

CÜMLEDE ANLAM 22 - 27
(Sebeup - Sonuç Cümleleri, Amaç - Sonuç Cümleleri)

PARAGRAFİN ANLAM YÖNÜ 28 - 35
(Paragrafın Konusu, Paragrafın Ana Düşüncesi, Paragrafta Başlık, Paragrafta Anahtar Kelime)

FİİLİMSİ (EYLEMSİ) 36 - 51
(İsim - Fiil, Sıfat - Fiil, Zarf - Fiil)

YAZIM KURALLARI 52 - 57
(Büyük Harfin Kullanıldığı Yerler)

NOKTALAMA İŞARETLERİ 52 - 57
(Noktanın Kullanımı)

YAZI TÜRLERİ 58 - 65
(Hikâye, Roman, Masal, Efsane, Fabl, Destan, Tiyatro, Mizahi Fıkra, Çizgi Roman, Karikatür)

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 66 - 73

2. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM 76 - 81

(Koşul - Sonuç Cümleleri, Karşılaştırma Cümleleri, Öznel ve Nesnel Cümleler)

DEYİMLER VE ATASÖZLERİ 82 - 89

SÖZ SANATLARI 90 - 93

(Benzetme, Kişileştirme, Konuşturma, Abartma, Karşıtlık)

PARAGRAFIN ANLAM YÖNÜ 94 - 99

(Paragrafın Yardımcı Düşünceleri, Paragrafta Yararlanılan Duyular, Paragrafa Ters Düşen Yargı)

FİİLİMSİ (GENEL TEKRAR) 100 - 101

YAZIM KURALLARI 102 - 109

("De" Bağlacı ve "-de" Ekinin Yazımı, "Ki" Bağlacı ve "-ki" Ekinin Yazımı)

NOKTALAMA İŞARETLERİ 102 - 109

(Virgülün Kullanımı, Noktalı Virgülün Kullanımı)

YAZI TÜRLERİ 110 - 117

(Makale, Deneme, Edebî Fıkra, Sohbet, Günlük, Anı, Biyografi, Gezi Yazısı, Eleştiri, Haber Yazısı, Röpörtaj)

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 118 - 121

İÇİNDEKİLER

3. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM 124 - 131

(Duygu Cümleleri, Aynı ve Yakın Anlamalı Cümleler)

PARAGRAFIN YAPI YÖNÜ 132 - 139

(Paragrafın Bölümleri, Paragraf Oluşturma, Paragraf Tamamlama, Paragrafta Anlatımın Akışını Bozan Cümle, Paragrafı Bölme)

CÜMLENİN ÖGELERİ 140 - 153

(Yüklem, Özne, Nesne, Yer Tamlayıcısı, Zarf Tamlayıcısı)

YAZIM KURALLARI 154 - 157

("Mi" Soru Ekinin Yazımı)

NOKTALAMA İŞARETLERİ 154 - 157

(İki Noktanın Kullanımı, Üç Noktanın Kullanımı)

YAZI TÜRLERİ 158 - 167

(Mektup, Dilekçe, Tutanak, Sözlü Anlatım Türleri, Broşür, Kılavuz, İlan, Afiş, Reklam, E-Posta, Sosyal Medya Mesajları, Efemera, Blog)

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 168 - 171

4. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM 174 - 177

(Geçiş ve Bağlantı İfadeleri)

PARAGRAFİN ANLATIM YÖNÜ 178 - 189

(Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yöntemleri, Hikâye Haritası, Olay Yazılarında Anlatıcı)

CÜMLENİN ÖGELERİ (GENEL TEKRAR) 190 - 191

YAZIM KURALLARI 192 - 197

(Yazımı Karıştırılan Sözcükler, Sözcüklerin Satır Sonunda Bölünmesi)

NOKTALAMA İŞARETLERİ 192 - 197

(Ünlem İşaretinin Kullanımı, Soru İşaretinin Kullanımı)

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 198 - 201

5. ÜNİTE

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ 204 - 213

(Eş Anlamlı Sözcükler, Yakın Anlamlı Sözcükler, Zıt Anlamlı Sözcükler, Eş Sesli Sözcükler, Terim Anlam, Somut ve Soyut Anlam, Genel ve Özel Anlam, Nicel ve Nitel Anlam)

FİİL ÇATISI 214 - 219

(Öznesine Göre Fiil Çatısı, Nesnesine Göre Fiil Çatısı)

YAZIM KURALLARI 220 - 227

(Bitişik Yazılan Birleşik Sözcükler, Ayrı Yazılan Birleşik Sözcükler, Ses Olaylarıyla İlgili Yazım Kuralları, Pekiştirmelerin Yazımı)

İÇİNDEKİLER

NOKTALAMA İŞARETLERİ	220 - 227
(Kısa Çizginin Kullanımı, Uzun Çizginin Kullanımı)	

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME	228 - 231
--	-----------

6. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM	234 - 239
(Cümlelerin Anlam Özellikleri, Doğrudan ve Dolaylı Anlatımlı Cümleler)	

FİİL ÇATISI (GENEL TEKRAR)	240 - 241
-----------------------------------	-----------

CÜMLE ÇEŞİTLERİ	242 - 257
(Anlamına Göre Cümleler, Yüklem Türüne Göre Cümleler, Yüklem Yerine Göre Cümleler, Yapısına Göre Cümleler)	

YAZIM KURALLARI	258 - 263
(Sayıların Yazımı)	

NOKTALAMA İŞARETLERİ	258 - 263
(Tırnak İşaretinin Kullanımı, Yay Ayracın Kullanımı, Köşeli Ayracın Kullanımı, Denden İşaretinin Kullanımı)	

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME	264 - 267
--	-----------

7. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI 270 - 281

YAZIM KURALLARI 282 - 287

(Kısaltmaların Yazımı)

NOKTALAMA İŞARETLERİ 282 - 287

(Eğik Çizginin Kullanımı, Kesme İşaretinin Kullanımı)

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 288 - 291

8. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI (GENEL TEKRAR) 294 - 297

YAZIM KURALLARI (GENEL TEKRAR) 298 - 301

NOKTALAMA İŞARETLERİ (GENEL TEKRAR) 298 - 301

AKIL YÜRÜTME - MANTIK VE MUHAKEME 302 - 305

CEVAP ANAHTARI 306 - 320

ÜNİTE 1

Sözcükte Anlam

Cümlede Anlam

Paragrafta Anlam

Fiilimsi (Eylemsi)

Yazım Kuralları - Noktalama İşaretleri

Yazı Türleri

Akıl Yürütme - Mantık ve Muhakeme

GERÇEK (TEMEL) ANLAM

Bir sözcüğün söylendiğinde, okunduğunda veya duyulduğunda zihinde canlanan ilk ve asıl anlamına **gerçek (temel) anlam** denir. Gerçek anlam, aynı zamanda sözcüğün tek başınayken sahip olduğu ve herkes tarafından bilinen anlamıdır.

Sofraya koymadan önce sürahiyi ayrılarla **doldurdu**.

Cümleden bağımsız, tek başına düşünülduğünde “**doldurmak**” sözcüğü “**bir şeyin dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek**” anlamındadır. Sözcük, cümlede bu anlamıyla kullanıldığı için gerçek anlamlıdır.

MECAZ ANLAM

Sözcüklerin gerçek ve yan anlamlarından tamamen uzaklaşarak kazandıkları anlamlara **mecaz anlam** denir. Bir sözcüğün mecaz anlamı olması için cümle içinde kullanılması gerekir. Sözcükler, tek başlarına mecaz anlam taşıyamaz.

Arkadaşları, asılsız sözlerle onu Melis'e karşı **doldurmuşlar**.

Bu cümledeki “**doldurmak**” sözcüğü “**birini, başkası için kötü düşünecek bir duruma getirmek**” anlamındadır. Bu anlam, sözcüğün ilk anlamından tamamen uzak olduğu ve cümle içinde kazanılmış bir anlam olduğu için mecaz anlamlıdır.

ÇOK ANLAMLILIK

Sözcükler, zaman içinde anlam genişlemesine uğrayarak ilk anlamlarıyla doğrudan veya dolaylı yollarla bağlantılı olacak şekilde farklı anlamları karşılayabilir. Dildeki ihtiyaçlara bağlı olarak meydana gelen bu değişik anlamlara **çok anlamlılık** adı verilmektedir.

Görevlinin verdiği üç sayfalık formu itinayla **doldurdum**.

Bu cümledeki “**doldurmak**” sözcüğü “**bildirge, çizelge, fiş vb. basılı kâğıtların boş yerlerini tamamlamak**” anlamındadır. Bu anlam, sözcüğün ilk anlamıyla dolaylı yoldan bağlantılı olduğu için sözcüğün çok anlamlarından biridir.

Aşağıdaki tabloda “tutmak” sözcüğünün bazı anlamları ve bu anlamlarıyla kullanıldığı örnek cümleler verilmiştir:

	Cümleler	Anlamlar
1	Halının iki ucundan tutup birkaç kere kuvvetlice silkeledik.	Elde bulundurmak, ele almak
2	İğne iplikten tutun da her şey var bu dükkânda.	Başlamak
3	Benim tarafımı tutmadın, bari bana karşı da olmasaydın.	Desteklemek, birinden yana çıkmak
4	Ben bu fikri çok tuttum, hemen uygulamaya alalım.	Benimsemek, beğenmek
5	Sadece sözünüzü tutup para iadesi yapmanızı istiyoruz.	Gereğini yapmak, yerine getirmek
6	Ali'nin söyledikleri ile senin söylediklerin birbirini tutuyor.	Uygun gelmek, çelişmez olmak
7	Tadilat masraflarının çok tutacağını söylüyorlar.	Para toplamı ...e varmak, değeri olmak
8	Çalışmak, yaşı kaç olursa olsun, insanı zinde tutar.	Herhangi bir durumda bulundurmak
9	Tut ki işler istediğimiz gibi gitmedi, o zaman ne olacak?	Varsaymak, farz etmek
10	Sizin iki dakikalık iş dediğiniz şey tam yarım saat tuttu.	Sürmek, zaman almak
11	Bayramda konuklara şeker, çikolata tutmak âdettendir.	Sunmak
12	Bu işlerden anlarım ama senin yerini tutmam imkânsız.	Bir kimsenin yerini almak
13	Küçüklüğümde beni araba tutardı, büyüdükçe geçti.	Otobüs, vapur, uçak vb. hasta etmek
14	Tencerelerin ağzını kapalı tutun, içlerine toz girmesin.	Herhangi bir durumda kalmasını sağlamak
15	Boya çok iyi tuttu, alttaki lekelerin hiçbiri görünmüyor.	Yapışarak veya sokularak çıkmaz olmak
16	Tatilde rahat rahat kalabileceğimiz bir ev tuttu dayım.	Hizmetine almak veya kiralamak
17	Eldivenlerimizi giyer, camın önünde beklerdik, kar tutsun da dışarı çıkalım diye.	Kırağı, çığ veya kar bir yüzeyde görünür durumda olmak, kalmak
18	Küçükken dedemle Galata'ya gider, küçükçük oltalarımızla balık tutardık.	Avlamak

ATASÖZLERİ

Söyleyeni belli olmayan, birtakım deneyimler sonucunda oluşmuş yargıları öğüt şeklinde ifade eden kalıplaşmış sözlere **atasözü** denir.

	Özellikler	Örnekler
1	Atasözleri insanlara ders vermek, birtakım durumlar konusunda onları uyarmak, karşılaşılabilecekleri durumları önceden bildirmek amacıyla söylenmiş sözlerdir. Bu yönleriyle deyimlerden ayrılırlar.	“ Zaman sana uymazsa sen zamana uy. ” atasözü “Yaşadığın zamanın koşulları ve çevrendekilerin gidişi senin tutumuna uygun değilse sen onlara uymalısın.” anlamına gelmektedir. Burada bir durumla ilgili doğrudan doğruya ders verilmektedir.
2	Atasözleri çoğunlukla mecaz anlamlı sözlerdir. Ancak az da olsa gerçek anlamlı atasözleri vardır.	Güneş balçıkla sıvanmaz. (mecaz anlamlı) Kişi arkadaşından bellidir. (gerçek anlamlı)
3	Atasözleri kalıplaşmış sözler olduğu için üzerlerinde herhangi bir değişiklik yapılamaz.	Konuk umduğunu değil bulduğunu yer. (yanlış) Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. (doğru)
4	Atasözleri genellikle tamamlanmış cümle şeklinde olmakla birlikte eksiltili cümle şeklinde olan atasözleri ve birden çok cümleden oluşan atasözleri de vardır.	Ayağını yorganına göre uzat. (tamamlanmış cümle şeklinde atasözü) İnsan konuşa konuşa, hayvan koklaşa koklaşa... (eksiltili cümle şeklinde atasözü) Hayır dile komşuna, hayır gele başına. (birden çok cümleden oluşan atasözü)

UYGULUYORUM 3

Aşağıdaki atasözlerinin başlarında bulunan harfleri, açıklamalarda boş bırakılan yerlere yazın.

A	B	C	D
Akacak kan damarda durmaz.	Kimse yoğurdum ekşi demez.	Gün doğmadan neler doğar.	Görünen köy kılavuz istemez.

- “Herkes sattığı malı, kendi işini ve tutumunu över.” anlamında atasözü kullanılır.
- “Bir zarara uğramak alnımıza yazılmışsa önüne geçemeyiz.” anlamında atasözü kullanılır.
- “Ortada duran bir gerçeği açıklamak gerekmez.” anlamında atasözü kullanılır.
- “Yarın ne gibi olaylar çıkacağını kimse bilmez. Kötü bir durum bir gün sonra düzelebilir, iyi bir durum kötüleşebilir.” anlamında atasözü kullanılır.

UYGULUYORUM 4

Aşağıda bazı atasözlerinin açıklaması verilmiş ve üçer tane de atasözü yazılmıştır. Bu açıklamaların hangi atasözüne ait olduğunu uygun yerlere koyacağınız ✓ işareti ile belirtin.

1

İnsan, varlıklı durumuna güvenerek har vurup harman savurmamalı, tutumlu olmalıdır. Buna dikkat etmeyen kişi, işlerin iyi gitmediği ve çalışmadığı zamanlarda zor duruma düşer.

- () Her inişin bir yokuşu vardır.
- () Güvenme varlığa, düşersin darlığa.
- () Son pişmanlık fayda etmez.

2

Bir kimseden verebileceği kadar bir şey alındıktan sonra dolambaçlı yollarla aynı şeyi bir kez daha almaya çalışmak, boşuna emek harcamaktır.

- () Bir pire için yorgan yakılmaz.
- () Bir ağaçta gül de biter diken de.
- () Bir koyundan iki post çıkmaz.

3

Kişi, bir tehlike karşısında her yerden umudu kesilip kendine güvenmekten başka çare kalmadığını anlamadıkça kurtuluş yolunu bulamaz.

- () Dünyayı sel bassa ördeğe vız gelir.
- () Köpek suya düşmeyince yüzmeyi öğrenemez.
- () İki at bir kazığa bağlanmaz.

4

Olaylar, herkesin istediği biçimde meydana gelmez.

- () Minareyi çalan, kılıfını hazırlar.
- () Herkesin yorulduğu yere han yapılmaz.
- () Her zaman gemicinin istediği rüzgâr esmez.

5

İnsan, yapacağı işte yalnız kendi gücüne güvenmelidir. Başkasının yardımını bekler ve buna güvenirse hayal kırıklığına uğrar.

- () Tırnağın varsa başını kaşı.
- () Değirmenden gelenden poğaça umarlar.
- () Bir ipte iki cambaz oynamaz.

UYGULUYORUM 1

Aşağıdaki cümlelerde yer alan kırmızı yazılmış sözcüklerin anlam özelliğini uygun yerlere koyacağınız ✓ işareti ile belirtin.

	Cümle	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
1	Böylesine dar düşüncelerle büyük işler başarmak mümkün değildir.		
2	Son birkaç gündür çok iyi olan hava aniden soğumuşt .		
3	Kardeşimle beraber, hediye paketini renkli kurdelelerle bağladık .		
4	Olayı duyan adamın yüreği oç alma duygusuyla kabarmıştı .		
5	Bu sıkıntılı durumdan kurtulmanın mutlaka bir yolu olmalı bence.		
6	Asım, hiç kimseye açılmaz ; derdini içinde yaşamayı tercih eder.		
7	Yakında müdür olacağınızı duydum , şimdiden tebrik ederim.		
8	Burada su oldukça derin , çocuklar yüzerken çok dikkatli olsunlar.		

UYGULUYORUM 2

“Çıkmak” sözcüğünü aşağıda verilen anlamlarıyla birer cümlede kullanın.

1

İçeriden
dışarıya varmak,
gitmek

2

Bir şeyin
yukarısına doğru
yürümek

3

Yetişecek
ölçüde
olmak

4

Süresi
dolduğunda
ayrılmak

5

Giderilmek,
yok
olmak

6

Bir inceleme,
araştırma sonucu
bulmak

7

Talihine veya
payına düşmek,
isabet etmek

8

Yeni yetişip
satışa
sunulmak

-
-
-
-
-
-
-
-

UYGULUYORUM 3

Aşağıda verilen “hafif, açmak, boş, oturmak” sözcüklerinin anlamları ile örnek cümleleri eşleştirin. Boşta kalan anlama uygun bir cümle de siz yazın.

- 1 hafif
- Önemli olmayan
 - Gücü az olan, belli belirsiz
 - Çok dik olmayan
 - Tartıda ağırlığı az gelen
 - Güç veya yorucu olmayan, kolay

- () Yaprakların hafif hışırtısını duyabiliyorduk.
- () Yeni olduğum için bana hafif bir görev verdiler.
- () Kutular o kadar hafif ki çocuk bile taşıyabilir.
- () Düzlük biter bitmez hafif bir yokuş başlıyordu.
- ()

- 2 açmak
- Tıkalı bir şeyi bu durumdan kurtarmak
 - Bir aygıtı, düzeneği çalıştırmak
 - Engeli kaldırmak
 - Bir şeyi açık duruma getirmek
 - Bir kuruluşu işler duruma getirmek

- () Bahçe kapısını açmak için anahtar lazım bize.
- () Su borusunu açmak için dakikalarca uğraştık.
- () Okulun ek binasını sene sonunda açacağız.
- () Oda çok karanlık olmuş, lambaları açsanıza.
- ()

- 3 boş
- Bir işe yaramayan, yararsız
 - Görevlisi olmayan
 - Yapacak işi olmayan, işsiz
 - Habersiz, hazırlıksız bir biçimde
 - İçinde, üstünde hiçbir şey bulunmayan

- () Ön sıradaki boş koltuklardan birine oturdum.
- () Yarın sabah boşum, sana yardıma gelebilirim.
- () İnsanları boş vaatlerle kandırmak çok yanlış.
- () Müdür yardımcılığı görevi hâlâ boş duruyormuş.
- ()

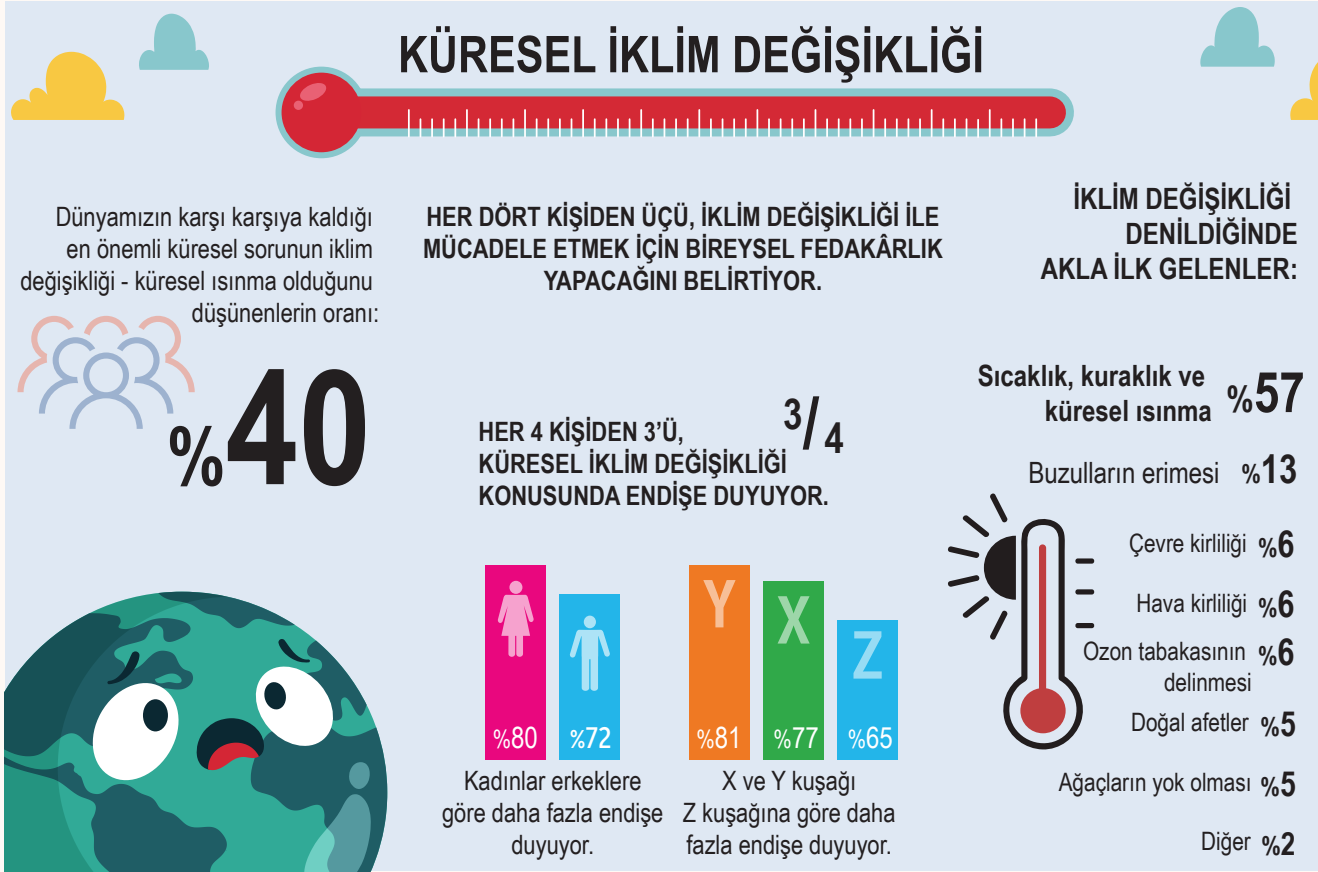
- 4 oturmak
- Uygun gelmek, ölçüleri tam olmak
 - Benimsenmek, yerleşmek, kökleşmek
 - Bir yerde sürekli kalmak, ikamet etmek
 - Biriyle beraber yaşamak
 - Bir işi yapmakta olmak

- () Üniversite yıllarımdayken teyzemlerle oturdum.
- () Yemeğimi yedikten sonra dersime oturdum.
- () Nermin ablamın ceketini üzerime çok iyi oturdu.
- () Yaklaşık on beş senedir burada oturuyoruz.
- ()

Sözel mantık ve muhakeme konusu ve bu konuyu kapsayan sorular son yılların LGS Türkçe soruları arasında sıklıkla yer almaktadır. Bu başlık, aslında ders kitaplarında belli bir konu olarak yer almamakla birlikte; Türkçe dersinin okuma, anlama, yorumlama gerektiren bir ders olmasından ötürü hemen her alanına yayılmış durumdadır. Bu konuda teorik bilgilerden ziyade pratik uygulamalar önem kazanmaktadır. Yani herhangi bir tablo, görsel, grafik, infografik, akıl yürütme sorusu vb.nde verilenler yorumlanarak sonuca ulaşma egzersizleri yapılmalıdır. Bu şekilde daha çok egzersiz yapıldığında sözel mantık ve muhakeme, akıl yürütme veya yeni nesil diye adlandırılan soruları çözmek daha kolay olacaktır.

UYGULUYORUM 1

Görselden çıkarılabilecek yargıların sonuna ✓ işareti, çıkarılamayacak yargıların sonuna X işareti koyun.

1. Z kuşağı, iklim değişikliği konusunda X ve Y kuşakları kadar hassas düşünmemektedir. ()
2. İnsanların yarısından çoğu iklim değişikliğini sıcaklık ve kuraklık olarak algılamaktadır. ()
3. Toplumun 4'te 3'ü iklim değişikliği için fedakârlık yapacağını söylemesine rağmen faaliyete geçen kişi sayısı çok azdır. ()
4. İklim değişikliği için endişe duyan kadınların büyük çoğunluğu Y kuşağında bulunmaktadır. ()
5. İklim değişikliğini çevre ve hava kirliliği olarak düşünenler ile ağaçların yok olması olarak düşünenler aynı orandadır. ()
6. Toplumun yüzde 40'ı, iklim değişikliğinin dünyanın en büyük küresel problemi olduğuna inanmaktadır. ()

UYGULUYORUM 3

953 kişi üzerinde uygulanan bir ankette sorulan sorular ve bu sorulara verilen cevapların dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Soru 1: Hangi yaş aralığındasınız?	
Ölçütler	Kişi Sayısı
20 - 30	142
31 - 40	231
41 - 50	307
51 - 60	144
61 - 70	129
Toplam	953

Soru 2: Ne sıklıkla tatile gidersiniz?	
Ölçütler	Kişi Sayısı
Tatile gitmem.	107
4 - 5 yılda 1 defa	134
2 - 3 yılda 1 defa	255
Yılda 1 defa	386
Yılda 2 ve daha fazla	71
Toplam	953

Soru 3: Tatil için tercihiniz hangisidir?	
Ölçütler	Kişi Sayısı
Memlekete / köye gitmek	412
Otel - deniz / havuz tatili yapmak	275
Kültür turu yapmak	69
Yurt dışına çıkmak	84
Yazlığa gitmek	113
Toplam	953

A. Aşağıdaki yargılardan doğru ve yanlış olanların numaralarını uygun yerlere yazın.

- Yaş ilerledikçe insanların tatile gitme alışkanlıkları da azalmaktadır.
- Hiç tatile gitmeyenleri, çalışma hayatının içinde daha yoğun olarak bulunan 31 - 50 yaş grubundaki kişiler oluşturmaktadır.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu yılda 1 defa tatile giderken yine katılımcıların çoğu tatili memleketlerinde / köylerinde geçirmeyi tercih etmektedir.
- Tatili yazlıkta geçirmek, tercih sıralamasında üstten üçüncü sırada yer almaktadır.
- Ankete katılanların yarısından fazlasını 31 - 40 ve 41 - 50 yaş aralığındaki kişiler oluşturmaktadır.
- 2 - 3 yılda 1 defa tatile çıktığını söyleyenler, 4 - 5 yılda 1 defa tatile çıktığını söyleyenlerden azdır.

Doğru Yargılar

.....

Yanlış Yargılar

.....

B. Tablolardan hareketle aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri doldurun.

1. Tatil için otelde konaklamayı tercih edenler tercih edenlerden fazladır.
2. Katılımcıların çoğu yılda defa tatile giderken bu grupta en düşük orandır.
3. Tatili yurt dışında geçirmeyi tercih edenlerden azkenden fazladır.
4. Tatil tercihlerinde en yüksek oran olurken ikinci sırada yer almaktadır.
5. Ankete yaş aralığında olanlar en fazla katılırken en az yaş aralığında olanlar katılmıştır.

UYGULUYORUM 4

A ve B binalarının giriş katlarında bulunan dükkânlar ve bu dükkânlarda çalışan kişilerle ilgili bilinenler şunlardır:

- A binasında 3, B binasında 2 dükkân bulunmaktadır.
- Pastane ve telefoncu aynı binada, terzi ve çiçekçi farklı binalardadır.
- Sibel, hediyelik eşya dükkânını işletmektedir.
- Emine'nin dükkânı A, Mehmet'in dükkânı B binasındadır.
- Telefoncu olan Serhat ve Görkem'in dükkânları aynı binadadır.
- Emine'nin dükkânı ile çiçekçi aynı binadadır.
- Görkem, pastaneci değildir.

Buna göre aşağıdaki yerleri doldurun.

A BİNASI			B BİNASI	
1. DÜKKÂN	2. DÜKKÂN	3. DÜKKÂN	1. DÜKKÂN	2. DÜKKÂN
.....
İŞLETMECİ	İŞLETMECİ	İŞLETMECİ	İŞLETMECİ	İŞLETMECİ
.....

1.

4 ADIMDA BİLGİ GRAFİĞİ (INFOGRAFİK) OLUŞTURMA

1. İÇERİĞİNİZİN TEMEL AMAÇLARINI BELİRLEYİN.

Hedef kitlenizin bilmesini istediğiniz en önemli noktalar nelerdir? Tüm içeriğinizi özetleyebilir veya tek bir ana bölüme odaklanabilirsiniz.

3. AZ METİN, ÇOK ŞEKİL KULLANIN.

Bilgi grafiğinin okunabilir olması için genellikle çok fazla metni olmaz. Yazılarınızı kısa tutun ve bilgileri aktarmak için simgeleri ve çizelgeleri kullanma yollarını arayın.

2. BÖLÜMLERİ VE BAŞLIKLARI DÜZENLEYİN.

Anlatacaklarınızı bölümlere ayırın ve her bölüm için başlıklarınızı belirleyin. Başlığınız ve alt başlıklarınız kısa ve açıklayıcı olmalıdır.

4. ESNEKLİĞİ ELDEN BIRAKMAYIN.

Bilgi grafiğinizi, süreç içinde herhangi bir sebepten ötürü oluşabilecek değişikliklere uyum sağlayacak şekilde oluşturun. Bu şekilde zamandan ve emekten tasarruf sağlamış olursunuz.

Aşağıdaki metinlerden hangisi bu görselde anlatılanlarla uyumlu değildir?

- A) Kovit aşularının toplumda uygulanması konusunda bir bilgi grafiği hazırlayan Erkan, bu grafikte bireylerin Kovit aşularına bakışını birkaç başlık altında toplamış ve her birini, sebepleri - sonuçları ile detaylıca yazıya dökmüştür.
- B) Türk toplumunun tatil tercihlerini bilgi grafiği şeklinde göstermek isteyen Neşe, öncelikle bilgi grafiğine neleri dâhil edip etmeyeceğini iyice belirlemiş, daha sonra çalışmaya başlamıştır.
- C) Hande, çocuklar ve gençlerdeki beslenme alışkanlıkları ile ilgili bir bilgi grafiği hazırlamıştır. İleride bu bilgi grafiği tekrar kullanılacağı zaman, değişen verileri aktarmada kolaylık olması için çizelgeleri ve görselleri ona göre oluşturmuştur.
- D) İşte ve okulda başarıyı artırmanın yolları konusunda bilgi grafiği hazırlamak isteyen Sedat, bu grafikte vereceklerini gruplara ayırmış, ardından da her grubu ifade eden kısa ama çarpıcı başlıklar belirlemiştir.

2.

“SOSYAL İNZİVADA” FOTOĞRAF YARIŞMASI

Senin Objektifinden Pandemi

12.000 TL
İkincilik Ödülü

15.000 TL
Birincilik Ödülü

10.000 TL
Üçüncülük Ödülü

Türkiye genelindeki devlet / özel bütün üniversite öğrencilerine açıktır.
Sergilenme hakkı kazanan 30 fotoğraf için plaket verilecektir.

TAKVİM
İlk Başvuru: 11 Nisan 2022 Pazartesi
Son Başvuru: 29 Nisan 2022 Cuma
Sonuçların Açıklanması: 10 Mayıs 2022 Salı
Ödül Töreni: 14 Mayıs 2022 Cumartesi

TEKNİK
Her türlü fotoğraf makinesi, cep telefonu, tablet ile çekim yapılabilir.
Belli bir fotoğrafçılık tekniği aranmamaktadır.

(İnziva: Toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama)

Bu yarışma afişinde,

1. Yarışmanın hangi konuda düzenlendiğinden bahsedilmiştir.
2. Yarışmaya kimlerin katılıp kimlerin katılmayacağı bellidir.
3. Eserlerin nereye ve hangi yolla gönderileceği açıklanmıştır.
4. Yarışmanın bütün aşamaları ile ilgili zamanlama verilmiştir.
5. Yarışmaya bireysel katılma zorunluluğu olduğu belirtilmiştir.
6. Eserlerin kimler tarafından değerlendirileceği söylenmiştir.

Bu ifadelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

	Doğru İfadeler	Yanlış İfadeler
A)	1, 2 ve 4	3, 5 ve 6
B)	2, 3 ve 5	1, 4 ve 6
C)	1, 5 ve 6	2, 3 ve 4
D)	3, 4 ve 6	1, 2 ve 5

KÜÇÜMSEME CÜMLELERİ

Bir kimseye, olaya, düşünceye önem vermemeyi; bunları küçük görmeyi ifade eden cümlelerdir.

Para biriktirecekmiş de küçük bir ev alacakmış. / Övdüğü o resmi ben gözüm kapalı bile yaparım.

AZIMSAMA CÜMLELERİ

Herhangi bir şeyi miktar bakımından az bulmayı, yeterli bulmamayı ifade eden cümlelerdir.

Üç kişiyle böyle ağır ve zor bir iş bitirilir mi? / Bu kadarlık sermayeyle restoran açamayız.

KARARSIZLIK CÜMLELERİ

Herhangi bir konudaki seçenekler arasında karar vermekte güçlük çekmeyi ifade eden cümlelerdir.

Anneme çanta mı cüzdan mı alsam, bilmiyorum. / Kitapların hangisini önce okusam acaba?

ENDİŞE CÜMLELERİ

Bir kişi veya bir durum hakkındaki kaygılanmayı ifade eden cümlelerdir.

Ya sınavda istediğim başarıyı yakalayamazsam... / Çoktan aramalıydı, başına bir şey gelmiş olmasın...

PİŞMANLIK CÜMLELERİ

Yapılan bir işin veya davranışın olumsuz sonuçları karşısında duyulan üzüntüyü ifade eden cümlelerdir.

Geçen seneden daha sıkı çalışmam gerekirdi. / Keşke o gün sana o kadar sert davranmasaydım.

ŞAŞIRMA CÜMLELERİ

Beklenmeyen bir durum karşısındaki hayreti, garipsemeyi ifade eden cümlelerdir.

Herkesin içinde birden bağırmağa başlamasını mı? / Aaa! Siz de mi bizimle pikniğe geleceksiniz?

SİTEM CÜMLELERİ

Bir kimseye, yaptığı bir hareketin, söylediği bir sözün kendisini kışkırttığını, gücendirdiğini öfkelenmeden ifade eden cümlelerdir.

Hep birlikte yemeğe gittiniz de beni çağırmadınız. / Seni dostum biliyordum, bana bunu nasıl yaptın?

BIKMA CÜMLELERİ

Sürekli olan ve kişiye rahatsızlık veren bir durumdan duyulan sıkıntıyı, o durumdan kurtulma isteğini ifade eden cümlelerdir.

Şu kavurucu sıcaklar da bitmek bilmedi. / Her gün aynı dertler, aynı sorunlar; yeter artık!

BEĞENME CÜMLELERİ

Herhangi bir şeyin iyi, güzel bulunduğunu, takdir edildiğini ifade eden cümlelerdir.

Kompozisyonun bence de çok güzel olmuş. / Bu tarz kıyafetler seni çok daha hoş gösteriyor.

ÜZÜLME CÜMLELERİ

Olması istenmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliğini, teessürü (üzüntüyü) ifade eden cümlelerdir.

Emeklerimin boşa gittiğini öğrenince kahroldum. / Çocukların başarısız olmaları beni mutsuz ediyor.

ÇARESİZLİK CÜMLELERİ

Herhangi bir durum karşısında bir şey yapmak isteyip de yapamamayı ifade eden cümlelerdir.

Maalesef, elimden daha fazlası gelmiyor. / Bence de yanlış ama kurallar bunu gerektiriyor.

ŞİKÂYET CÜMLELERİ

Bir olay, bir durumla ilgili şikâyeti, yakınmayı, hoşnutsuzluğu ifade eden cümlelerdir.

Hiç çözümünü dinlemiyor, hep kendi bildiğini okuyor. / Bir defa da aldıklarını yerine bıraksan...

ÖZLEM CÜMLELERİ

Herhangi birini, bir şeyi, bir yeri görme arzusunu veya birine, bir şeye, bir yere kavuşma isteğini ifade eden cümlelerdir.

Memleketim, ailem, sevdiğim gözümde tütüyor. / Ah, o güzel gençlik yıllarım! Şimdi uzaklarda kaldı.

KARAMSARLIK CÜMLELERİ

Gelecekte umutsuzluğu, her şeyin kötü gideceğini veya kötü giden bir durumun hiç düzelmeyeceğini ifade eden cümlelerdir.

İşler öyle bir noktaya geldi ki düzelmeyecek artık. / Biliyorum, ne yaparsam yapayım beni affetmeyecek.

SÖZLÜ ANLATIM TÜRLERİ

Anlatım türleri, okuyucuya bir olayı, haberi, durumu bildirmek amacıyla oluşturulur. Anlatım türlerinin çoğu yazılı türler şeklinde olmakla beraber sözlü anlatım türleri de vardır. Sözlü anlatım türleri, özellikleri ve aralarındaki farklılıklar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sözlü Anlatım Türü	Ölçütler					
	Konu	Amaç	Başkan / Yönetici / Sunucu	Katılımcı Sayısı	Dinleyicinin Durumu	Dil ve Üslup
Açık Oturum (Panel)	Toplum geneline ilgilendiren konular	Bilgilendirerek eğitmek	Başkan var	En az 3 kişi	Dinleyici vardır ve soru sorabilir, tartışmaya katılabilir.	Ciddidir, bilimsel terimler kullanılır.
Forum	Toplum geneline ilgilendiren konular	Ele alınan konuyu tüm yönleriyle ortaya koymak	Başkan var	Sayı sınırı yoktur.	Dinleyici grubu tartışır.	Samimidir, konuşma dili kullanılır.
Sempozyum	Bilimsel, akademik, uzmanlık isteyen konular	Ele alınan konuyu tüm yönleriyle aydınlatmak, çözüm önerileri sunmak	Hem başkan hem de yönetici var	En az 3 kişi	Dinleyici vardır ancak soru soramaz, davetli olan kişiler soru sorabilir.	Ciddidir, bilimsel terimler kullanılır.
Konferans	Bilimsel, akademik, uzmanlık isteyen konular	Bilgilendirmek	Sunucu var	1 kişi	Dinleyici vardır ve soru sorabilir.	Ciddidir, bilimsel terimler kullanılır.
Münazara	Toplum geneline ilgilendiren konular	Eğitim	Hem başkan hem de yönetici var	En az 3 kişiden oluşan 2 grup	Dinleyici vardır ancak soru soramaz, alkışla destekleyebilir.	Ciddidir, bilimsel terimler kullanılır. Üslup ikna edicidir.
Seminer	Bilimsel, akademik, uzmanlık isteyen konular	Eğitim	Hem başkan hem de yönetici var	1 veya daha fazla kişi	Dinleyici vardır ancak soru soramaz, davetli olan kişiler soru sorabilir.	Samimidir, konuşma dili kullanılır.
Nutuk (Söylev)	Toplum geneline ilgilendiren konular	Bilgilendirmek, coşku ve heyecan vermek	Hiçbiri yok, sadece konuşan kişi var	1 kişi	Dinleyici vardır ancak soru soramaz.	Samimidir, konuşma dili kullanılır.

BROŞÜR

Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitapçıklara **broşür** denir.

MEŞHUR TÜRK LEZZETLERİ

Geleneksel Türk Lezzetlerini sizlerle buluşturacağımız restoranımız çok yakında 7/24 hizmetinizde!

- ✓ Günün Çorbası
- ✓ Ana Yemek Çeşitleri
- ✓ Salatalar
- ✓ Tatlılar

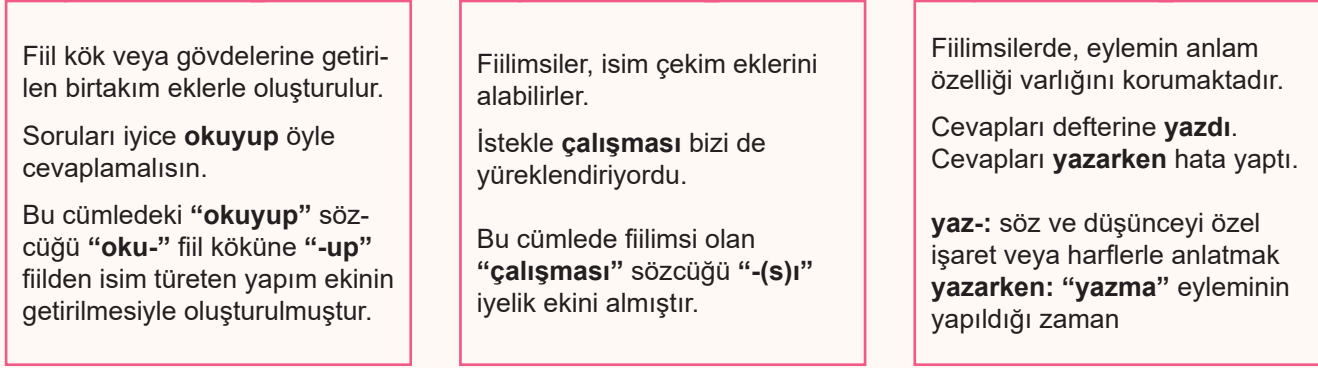
FİİLİMSİ (EYLEMSİ)

abc

Fiil kök veya gövdelerinden türediği hâlde fiil özelliği taşımayan ancak eylemin anlam özelliğini üzerinde bulunduran; cümlede isim, sıfat veya zarf göreviyle kullanılan sözcüklere **fiilimsi (eylemsi)** denir. Fiilimsiler isim - fiil, sıfat - fiil ve zarf - fiil olarak üç grupta incelenir.

FİİLİMSİLERİN ÖZELLİKLERİ

1. İSİM - FİİL (AD EYLEM)

Fiil köklerine veya gövdelerine **“-me, -mek, -iş”** ekleri getirilerek oluşturulan fiilimsilere **isim - fiil (ad - eylem)** denir.

- ✓ Bu **konuşma** hepimiz için çok faydalı olacaktır.
- ✓ Olanları **düşünmek** için bol bol zamanımız oldu.
- ✓ Çocuğun şiiir **okuyuşu** herkesi çok etkiledi.

İSİM - FİİLLERLE İLGİLİ ÖZELLİKLER

1. **İsim - fiiller eylemin adı olduğu için bir ismin sahip olduğu özellikleri taşır. Onlar gibi iyelik, hâl, çokluk, tamlama eki alabilir.**

Sizin gibi ünlü bir yazarla **tanışmaktan** onur duydum.

Bu cümledeki **“tanışmaktan”** isim - fiili **“-den”** hâl eki almıştır.

2. **İsim - fiil eklerinden olan “-me”, fiilden fiil türeten ve sözcüğe olumsuzluk anlamı katan “-me-” eki ile karıştırılmamalıdır.**

Seneler sonra beni **hatırlamasına** şaşırdım. (isim - fiil)

Çok düşünmesine rağmen adamın adını bir türlü **hatırlamadı**. (olumsuz fiil)

3. **İsim - fiil eklerinden olan “-iş”, fiilden fiil türeten “-ş-” eki ile karıştırılmamalıdır.**

Onun mahzun **bakışını** unutmam mümkün değil. (isim - fiil)

Bu sözleri duyan çocuklar gülererek **bakıştılar**. (çekimli fiil)

4. “-me, -mek, -iş” ekleri, bazı durumlarda kalıplaşır ve kalıcı isim türetir. Bu tür sözcükler, eylem anlam özelliği taşımadığı ve bir varlığın adı olduğu için isim - fiil grubuna dâhil değildir.

İlk cümlede “**sarma**” sözcüğü “**tedavi için sargı ile bağlamak**” anlamında kullanılmıştır. Bu cümlede “**sarmak**” eyleminin anlam özelliği devam ettiği için isim - fiil durumundadır. İkinci cümlede ise bir yiyecek adı olarak kullanıldığı için isim - fiil değil, kalıcı isimdir.

İncinen bileği **sarma** işlemi biraz sıkıntılı oldu.

Annem çok güzel zeytinyağlı **sarma** yapar.

İlk cümlede “**ekmek**” sözcüğü “**bir bitkiyi üretmek için toprağa tohum atmak veya gömmek**” anlamında kullanılmıştır. Bu cümlede “**ekmek**” eyleminin anlam özelliği devam ettiği için isim - fiildir. İkinci cümlede ise bir besin maddesinin ismi olmuştur. Bu sebeple isim - fiil değil, kalıcı isimdir.

Koca tarlaya tohumları **ekmek** için epey uğraştık.

Eve giderken fırından taze **ekmek** aldım.

İlk cümledeki “**çıkış**” sözcüğü “**bir şeyin yukarisına doğru yürümek**” anlamıyla kullanılmıştır. Bu cümlede “**çıkılmak**” eyleminin anlam özelliği devam ettiği için isim - fiildir. İkinci cümlede ise bir yerin adı olduğu için eylem anlamını tamamen yitirerek kalıcı isim olmuştur.

Dik merdivenlerden **çıkış** beni biraz yordu.

Otoparkın **çıkışında** bir araç arızalanmıştı.

KILAVUZ

Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol, yöntem gösteren, sayfa sayısı broşüre göre daha fazla olan kitaplara **kılavuz** denir.

İLAN

Herhangi bir şeyi tanıtmak veya vasıflarını açıklamak için oluşturulan, türlü şekillerde başkalarına ulaştırılan duyurulara **ilan** denir.

Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığından:
Savunma Sanayii Müsteşarlığında istihdam edilmek üzere, Giriş Sınavı (Mülakat Yöntemi) ile Genel İdare Hizmetleri sınıfından 7'nci derece kadrolara atanmak üzere aşağıda belirtilen öğrenim bölümlerinde ve öğrenim bölümü karşısında belirtilen kontenjan adedi kadar Savunma Sanayii Uzman Yardımcısı alınacaktır.

A) ALINACAK BRANŞLAR

Öğrenim Bölümü	Kontenjan
İşletme - İktisat	3
Elektrik-Elektronik / Elektronik / Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği	2
Endüstri Mühendisliği	2
Makine Mühendisliği	2
Havacılık ve Uzay Mühendisliği / Uçak Mühendisliği / Uzay Mühendisliği	1
TOPLAM	10

B) ARANAN KOŞULLAR

- (1) Adaylar başvurularını; Müsteşarlığın internet adresindeki (www.ssm.gov.tr) sınav başvuru ekranında tanımlı olan bilgileri eksiksiz doldurarak aşağıda belirtilen belgeleri son başvuru tarihi olan 12 Ocak 2018 Cuma günü mesai bitimine kadar (saat 18.00) sisteme yükleyeceklerdir. Posta ile veya diğer şekillerde yapılan müracaatlar kabul edilmeyecektir.
- a) Özgeçmiş [Adı, soyadı, öğrenim durumu (lise, lisans, yüksek lisans vb. öğrenim yılları ifade edilecektir.), aile durumu, varsa iş tecrübesi, sahip olduğu sertifikaları, hobileri gibi bilgileri içerecek şekilde düzenlenmiş olarak].
- b) Son 6 aya ait 4,5x6 ebadında vesikalık fotoğraf.
- c) Diploma veya mezuniyet belgesinin veya yurt dışında eğitim görenler için Yükseköğretim Kurulu denklik belgesinin aslını veya Müsteşarlıkça onaylı örneğini,
- ç) Uluslararası geçerliliği olup dil yeterliliği bakımından YDS seviyesine denkliği ÖSYM tarafından kabul edilen puanla başvuruda bulunulması hâlinde ilgili belge.
- (2) Eksik belge, bilgi ve koşulları uymadığı hâlde yapılan başvurular değerlendirilmeye alınmayacak ve bu adaylar sınava çağrılmayacaktır.

AFİŞ

Herhangi bir haberi herkese duyurmak, reklam ve propaganda yapmak için duvar veya bu iş için hazırlanmış yerlere yapıştırılan el yazması veya basılı kâğıtlara **afiş** denir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI
Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi
Genel Müdürlüğü

Afişini tasarla,
sloganını yaz
tüketici haklarını **hatırlat.**

“TÜKETİCİ HAKLARI”
KONULU AFİŞ TASARIM
YARIŞMASI

İLK BAŞVURU TARİHİ
13 Eylül 2021 Pazartesi
ESERLERİN SON TESLİM TARİHİ
28 Ocak 2022 Cuma
(Mesai Bitimine Kadar)

Yarışmaya, son başvuru tarihi itibarıyla T.C. Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı üniversitelerin Görsel İletişim Tasarımı, Grafik Tasarımı, İletişim ve Tasarım, İletişim Bilimleri, Medya ve Görsel Sanatlar, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık vb. Bölümlerinde ön lisans, lisans veya yüksek lisans öğrencileri başvurabilir.

AYRINTILI BİLGİ İÇİN
W <http://ticaret.gov.tr>
<http://tuketici.ticaret.gov.tr>
f [facebook.com/etuketici](https://www.facebook.com/etuketici)
t twitter.com/etuketici

1. **OGRENCİ ODÜLÜ LAPTOP**
ÜNİVERSİTEYE VEYA LİSANS ÖĞRENCİLERİNE ÖZEL İZİNÇİLİK PLAKETİ

2. **OGRENCİ ODÜLÜ NOTEBOOK**
ÜNİVERSİTEYE VEYA LİSANS ÖĞRENCİLERİNE ÖZEL İZİNÇİLİK PLAKETİ

3. **OGRENCİ ODÜLÜ GAMING KULAKLIK**
ÜNİVERSİTEYE VEYA LİSANS ÖĞRENCİLERİNE ÖZEL İZİNÇİLİK PLAKETİ

4. **OGRENCİ ODÜLÜ AKILLI TELEFON**
ÜNİVERSİTEYE VEYA LİSANS ÖĞRENCİLERİNE ÖZEL İZİNÇİLİK PLAKETİ

1.

VERİMLİ BİR TOPLANTI İÇİN İPUÇLARI

1. Toplantının amacını ve beklentileri en az 2 gün önceden taraflara bildir.
2. Toplantıyı mesai başlangıç ve bitiş saatlerine koyma.
3. Toplantı süresi en fazla 90 dakika olsun. (mutlaka 10 dakika ara ver)
4. Toplantı öncesinde bilgisayar, projektör vb. gerekli materyalleri hazırla.
5. Hem kendinin hem de katılanların telefon ve mesaj uyarı cihazlarının sesinin ve titreşimlerinin kapatıldığından emin ol.
6. En önemli konuları en başta konuş.
7. Toplantıya "Bu toplantının amacı / Burada için toplandık." gibi yön veren cümlelerle başla.
8. Her katılımcıya en az 5 dakika söz hakkı tanı.
9. Yiyecek ve içecekleri toplantı masasının dışında başka bir yere koy.
10. Süre aşımını ve konu dışına çıkılmasını engelle.
11. Toplantı sonunda fikir birliği sağla, sonucu toparlayıp net ifadelerle bildir.
12. Toplantı notlarını en geç 48 saat içinde katılımcılara gönder.

Görselde verilenlerden,

- 1, 7 ve 12. maddeler, toplantıya katılan kişileri bilgilendirme amacına yöneliktir.
- 3, 5 ve 9. maddeler, kişilerin ilgilerinin canlı tutulması ve dağılmaması amacıyla konulmuştur.
- 8 ve 10. maddeler, toplantıda herkesin söz alması ve konuya sadık kalınmasını hedeflemektedir.
- 4 ve 11. maddeler, toplantıda yaşanabilecek sorunların önüne geçmek amacını taşımaktadır.
- 2 ve 6. maddeler, katılımcıların toplantıya hazırlıklı gelmelerini sağlamak ile ilgilidir.

Yukarıdaki ifadelerden kaç tanesi doğrudur?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

Bakteri ve virüsler arasındaki en önemli farklardan biri hayatta kalmak ve çoğalmak için kullandıkları yöntemlerdir. **Bakteriler; DNA, ribozom, sitoplazma, hücre duvarı ve hücre zarına sahip tek hücreli canlılardır.** Bazı bakterilerde hareket etmelerini sağlayan **kuyruk gibi kamçı** ya da yüzeylere tutunmalarını sağlayan pilus adında **tüye benzer** yapılar bulunur. Bakteriler her türlü ortamda canlılıklarını sürdürebilir. Yaşamak için başka bir canlı hücreye ihtiyaç duymazlar.

Virüsler ise yaşamak için canlı bir hücreye ihtiyaç duyar. Bu hücreye konak hücre denir. Bütün virüslerin yapısında konak hücre içerisinde çoğalıp yaşamsal faaliyetlerini sürdürmelerini sağlayan DNA ya da RNA'nın yanı sıra bunları koruyan ve kapsit olarak adlandırılan bir protein kılıf bulunur.

Bakterilerin hepsi zararlı değildir. Doğada birçok faydalı bakterisi bulunur. **Mesela azot bakterileri doğadaki azot döngüsünün devam etmesini sağlar, okyanuslarda yaşayan fotosentetik bakteriler ise atmosferdeki karbondioksidi kullanarak oksijen üretir, bağışağımızda yaşayan bakteriler ise besinlerin sindirimi ve emiliminde rol oynar.**

Virüsler ise yalnızca zarar verir. Girdikleri konak hücreyi kullanarak DNA ya da RNA'larını çoğaltırlar. Böylece kendi kopyalarını oluşturarak diğer hücrelere saldırırlar. Enfekte olan sağlıklı hücreler ise ölür.

Virüsler bakterilere göre çok daha küçüktür. Virüslerin en büyüğü, en küçük bakteriden daha küçüktür. **Virüslerin boyutları 0,02 ile 0,25 mikron arasındayken, en küçük bakterilerin çapı 0,4 mikron civarındadır.** Bu nedenle pek çok virüs sıradan mikroskopla görülemez. Küçük boyuttaki virüsleri görüntüleyebilmek için elektron mikroskobu kullanılır.

Tanımlama yapılmıştır.

Benzetmeli anlatım yapılmıştır.

Metnin tamamına karşılaştırmalı anlatım hâkimdir.

Metnin tamamında ağırlayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır.

Örneklendirme yapılmıştır.

Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

1.

Aşağıda bazı kişilere ait ifadeler verilmiştir:

Neslihan: İşim gereği bazen çok yoğun çalıştığım oluyor. Bundan dolayı yatma ve kalkma saatlerimde tam bir düzenim olduğu söylenemez. Ama bunun dengesini kendi içinde sağlayabiliyorum; geç yattığımda sabah geç kalkıyorum, erken yattığımda da erken kalkıyorum.

Fatma: Evim işlek bir cadde üzerinde olduğu için geceleri geç vakitlere kadar ses oluyor. Bunun dışında sokak lambalarının, dükkânların ışıkları da evin içini gündüz gibi aydınlatıyor. Ben de bunu önlemek için koyu renkli, kalın perdeler diktirdim ve ses yalıtımı yaptırdım.

Murat: Zaman zaman evden iş takibi yapmam gerekebiliyor. Yani bilgisayar veya cep telefonundan bazı dosyaları incelemem gerekiyor. Ancak hiçbir zaman bu aletleri yatak odasına almam. Yatacağım zaman bilgisayarı kapatırım, cep telefonum da salonda durur.

Hidayet: Ailecek akşam yemeğini saat yedi gibi yeriz. Sonrasında sadece bir fincan ıhlamur içerim ve asla atıştırmalık bir şeyler yemem. Yatak odası da ne çok sıcak ne de çok soğuk olur. Mevsimine göre uygun sıcaklığı ayarlar, öyle yatarım.

Buna göre kişilerden hangisinin sağlıklı uyku kurallarına uygun davrandığı söylenemez?

A) Neslihan'ın

B) Fatma'nın

C) Murat'ın

D) Hidayet'in

2. UNESCO'nun Dilin Canlılığının Tehlikede Olması ile ilgili raporunda, kuşaklararası dil geçişi dikkate alınarak bir dilin tehlike altında olup olmadığı 6 dereceyle ölçülüyor.

Aşama	Tehlikenin Derecesi	Konuşurların Durumu	
Güvende	5	Dil, bütün yaş grupları (çocuklardan yaşlılara kadar) tarafından konuşuluyor.	✓
Güvende değil	4	Dil, çocukların çoğu tarafından sınırlı alanlarda kullanılıyor.	✗
Belirgin bir şekilde tehlikede	3	Dil, genellikle anne, baba ve yaşlılar tarafından kullanılıyor.	✗
Ciddi tehlikede	2	Dil, genellikle büyükanne / büyükbaba yaş grubu tarafından kullanılıyor.	✗
Çok ciddi tehlikede	1	Dil, büyükanne / büyükbaba yaş grubu tarafından çok az konuşuluyor.	✗
Yok olmuş	0	Konuşuru kalmamış.	✗

Tabloya göre aşağıdakilerin hangisinde diğerlerine göre **daha yüksek tehlikede** olan bir dilden söz edilmektedir?

- A) Almanya'da yaklaşık 7 bin kişi tarafından konuşulan Aşağı Sorbca dilini çocukların çoğu bilmiyor ve kullanmıyor. Kullananların büyük çoğunluğu yaşı ilerlemiş kimseler. Daha orta yaşta olanlardan da bilen ve kullanan sayısı az. Onlar da ailenin yaşlılarıyla iletişimlerinde kullanmayı tercih ediyorlar.
- B) Bolivya'nın kuzeyindeki Santa Ana del Yacuma, 12 bin kişilik nüfusu olan bir kent. Bölgenin yerli dili olan Movima dilini konuşan son 500 kişi burada yaşıyor. Ancak bu dili kullananların neredeyse tamamı 70 yaşın üzerinde. Çocukların hiçbirinin, orta yaştakilerin ise neredeyse hiçbirinin kullanmadığı bir dildir.
- C) Dalabon, Avustralya'nın Arnhem Land bölgesinde kullanılan bir dildir. Yerli halk tarafından kullanılan Dalabon dili, yaklaşık on yıl önce yapılan araştırmaya göre sadece 11 kişi tarafından konuşulmaktaydı. Konuşanların tamamı da 80 yaş ve üzerinde kişilerdi. Bu yüzden bu sayı büyük ihtimalle artık daha azdır.
- D) Hemşince (Homşetsi), ülkemizde Doğu Karadeniz'in bazı yerlerinde yaşayan Hemşinliler tarafından konuşulan bir dildir. Bu dil yaklaşık 40 bin kadar insan tarafından konuşulmaktadır. Bunların çoğu yaşlılar ve orta yaşlılar olmakla birlikte çocuklar da ev ortamında bu dili konuşmaktadır.

1.

En fazla nüfusa sahip iller

Görselden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) 2018 - 2019 arasında nüfus artış göstermesine rağmen nüfus artış hızı düşmüştür.
- B) En fazla nüfusa sahip iller sıralamasının ilk beşinde İstanbul, diğer illerden açık ara öndedir.
- C) 2019'da erkek nüfusu, önceki yıllardan farklı olarak kadın nüfusundan daha fazla olmuştur.
- D) 15 - 64 yaş aralığındaki kişi sayısı, toplam nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır.

2. Aşağıda bir futbol takımının, stadyum bilet satışı için oluşturduğu görsel ve fiyatlandırma kategorisi verilmiştir.

VİP: Yöneticiler, devlet adamları için ayrılmış kısım

Görseli verilen stadyumda maç izlemek için bilet almış 3 kişinin ifadeleri şöyledir:

Ayşe: Benim bilet aldığım bölüm, stadın doğu tarafında, 7. ve 2. kategorilerin arasında. Rakip takımın izleyicilerinden uzakta olmaktan gayet memnunum. Biraz köşe gibi ama olsun.

Aytuğ: Daha önceleri maçı hep kale tarafından izlerdim. İlk defa yan taraftan izliyorum ve gerçekten ayrı bir keyfi oluyormuş. Hemen yanımda 1. kategori bölümü var, onlar daha şanslı tabii.

Umut: Bilet almakta gecikince tam kale arkasına bilet bulabildim. Oturduğum yerden sola baktığımda VIP için ayrılmış bölümü görüyorum.

Bu kişiler için hangi seçenekte verilenler doğrudur?

	Kategori			Bölüm Numarası			Bilet Fiyatı		
	Ayşe	Aytuğ	Umut	Ayşe	Aytuğ	Umut	Ayşe	Aytuğ	Umut
A)	3	2	8	118	114	423	2.625	3.675	840
B)	7	2	8	119	125	408	945	3.675	840
C)	3	4	7	113	415	121	2.625	2.370	945
D)	6	3	7	418	103	106	1.840	2.625	945